

Ročník 1998

SBÍRKA ZÁKONŮ ČESKÉ REPUBLIKY

Částka 75

Rozeslána dne 21. září 1998

Cena Kč 17,-

O B S A H:

215. Zákon o bankách (úplné znění, jak vyplývá z pozdějších změn a doplnění)
 216. Nález Ústavního soudu ze dne 25. srpna 1998 ve věci návrhu na zrušení obecně závazné vyhlášky obce Vikýřovice č. 9/96 ze dne 22. ledna 1996 k zabezpečení místních záležitostí veřejného pořádku
 217. Sdělení Ministerstva zahraničních věcí o sjednání Dohody mezi vládou České republiky a vládou Singapurské republiky o zrušení vízové povinnosti
-

215

PŘEDSEDA POSLANECKÉ SNĚMOVNY

vyhlašuje

úplné znění zákona ze dne 20. prosince 1991 č. 21/1992 Sb., o bankách, jak vyplývá ze změn provedených zákonem ze dne 28. dubna 1992 č. 264 Sb., zákonem ze dne 10. listopadu 1993 č. 292 Sb., zákonem ze dne 8. července 1994 č. 156 Sb., zákonem ze dne 18. dubna 1995 č. 83 Sb., zákonem ze dne 18. dubna 1995 č. 84 Sb., zákonem ze dne 15. února 1996 č. 61 Sb., zákonem ze dne 12. listopadu 1997 č. 306 Sb., zákonem ze dne 13. ledna 1998 č. 16 Sb., zákonem ze dne 19. května 1998 č. 127 Sb. a zákonem ze dne 11. června 1998 č. 165 Sb.

ZÁKON o bankách

Federální shromáždění České a Slovenské Federativní Republiky se usneslo na tomto zákoně:

ČÁST PRVNÍ ZÁKLADNÍ USTANOVENÍ

§ 1

(1) Bankami se pro účely tohoto zákona rozumějí právnické osoby se sídlem v České republice založené jako akciová společnost,¹⁾ které

- a) přijímají vklady od veřejnosti a
- b) poskytují úvěry

a které k výkonu činností podle písmen a) a b) mají povolení působit jako banka (§ 4).

(2) Pro účely tohoto zákona se rozumí

- a) vkladem svěřené peněžní prostředky, které představují závazek vůči vkladateli na jejich výplatu,
- b) úvěrem v jakékoliv formě dočasně poskytnuté peněžní prostředky.

(3) Kromě činností uvedených v § 1 odst. 1 písm. a) a b) může banka, pokud z povolení působit jako banka nevyplývá něco jiného, vykonávat tyto další činnosti

- a) investování do cenných papírů na vlastní účet,
- b) finanční pronájem (finanční leasing),
- c) platební styk a zúčtování,

d) vydávání platebních prostředků, např. platebních karet, cestovních šeků,

- e) poskytování záruk,
- f) otvírání akreditivů,
- g) obstarávání inkasa,
- h) obchodování na vlastní účet nebo na účet klienta

1. s devizovými hodnotami,

2. v oblasti termínovaných obchodů (futures) a opcí (options) včetně kursových a úrokových obchodů,

3. s převoditelnými cennými papíry,

i) účast na vydávání akcií a poskytování souvisejících služeb,

j) finanční makléřství,

k) poskytování porad ve věcech podnikání,

l) obhospodařování cenných papírů klienta na jeho účet včetně poradenství (portfolio management),

m) uložení a správa cenných papírů nebo jiných hodnot,

n) výkon funkce depozitáře,

o) směnářenskou činnost (nákup devizových prostředků),

p) poskytování bankovních informací,

r) pronájem bezpečnostních schránek.

(4) Vydávat hypoteční zástavní listy podle zvláštního zákona^{1a)} může jen banka, v jejímž povolení pů-

¹⁾ Obchodní zákoník č. 513/1991 Sb.

^{1a)} Zákon č. 530/1990 Sb., o dluhopisech, ve znění pozdějších předpisů.

sobit jako banka je oprávnění k této činnosti výslovně uvedeno.

(5) Výkon některých činností uvedených v odstavcích 3 a 4 může být zvláštním zákonem vázán na udělení povolení.

(6) Bankovní činnosti uvedené v odstavci 1 písm. a) a b) a v odstavci 3 mohou vykonávat prostřednictvím svých poboček také zahraniční banky, které k tomu mají povolení podle § 5.

(7) Povolení působit jako banka může obsahovat vymezení rozsahu povolené činnosti a stanovení podmínek, které musí banka splnit před zahájením kterékoliv povolené činnosti, popřípadě je dodržovat při výkonu kterékoliv povolené činnosti.

(8) Právní postavení České národní banky upravuje zvláštní zákon.²⁾

§ 2

Bez povolení působit jako banka nesmí nikdo přijímat vklady od veřejnosti, pokud zvláštní zákon nestanoví jinak.

§ 3

(1) Slovo „banka“ nebo „spořitelna“, jeho překlady nebo slova, v jejichž základě se tato slova vyskytují, smí užívat v obchodním jménu pouze právnická osoba, které bylo uděleno povolení působit jako banka, pokud není zřejmé ze souvislosti, v níž se slovo „banka“ nebo „spořitelna“ používá, že tato osoba se nezabývá činností uvedenou v § 1 odst. 1.

(2) Ustanovení odstavce 1 se nevztahuje na právnické osoby, jejichž obchodní jméno nebo název je zaveden nebo uznáván zákonem nebo mezinárodní smlouvou.

ČÁST DRUHÁ

POVOLENÍ PŮSOBIT JAKO BANKA

§ 4

(1) Žádost o povolení působit jako banka se předkládá České národní bance. Se žádostí o povolení se předkládá návrh stanov. Náležitosti žádosti, jakož i minimální výši upsaného základního jmění (dále jen „základní jmění“), která je podmínkou pro udělení povolení, stanoví Česká národní banka opatřením,³⁾ které vyhlásí ve Sbírce zákonů.

(2) O udělení povolení působit jako banka rozho-

duje Česká národní banka, která si před rozhodnutím vyžádá stanovisko Ministerstva financí.

(3) O udělení povolení se rozhoduje po posouzení

- a) původu, dostatečnosti a složení základního jmění a dalších finančních zdrojů banky,
- b) odborné způsobilosti a občanské bezúhonnosti osob, které jsou na základě pracovní, mandátní či jiné smlouvy navrhovány v bance na výkonné řídicí funkce, s nimiž je spojena pravomoc a odpovědnost vymezená stanovami, (dále jen „vedoucí zaměstnanci banky“),
- c) technických a organizačních předpokladů pro výkon navrhovaných činností banky,
- d) reálnosti ekonomických kalkulací o budoucí likviditě a rentabilitě banky,
- e) způsobilosti zakladatele s podílem 10 % a více na hlasovacích právech banky k výkonu práv akcionáře při podnikání banky.

(4) Česká národní banka je oprávněna vyžádat si opis z evidence Rejstříku trestů týkající se fyzických osob, které jsou zakladateli banky nebo jsou navrhovány na vedoucí zaměstnance banky. Osoba v minulosti pravomocně odsouzená za úmyslný trestný čin nesmí působit jako vedoucí zaměstnanec banky.

§ 5

(1) Zahraniční banka, která hodlá zřídit pobočku na území České republiky, předkládá žádost o povolení působit jako banka České národní bance.

(2) O udělení povolení podle odstavce 1 rozhoduje Česká národní banka, která si před rozhodnutím vyžádá stanovisko Ministerstva financí.

(3) O udělení povolení se rozhoduje po posouzení

- a) výše kapitálu a ostatních finančních zdrojů poskytnutých zahraniční bankou její pobočce,
- b) technických a organizačních předpokladů pro výkon navrhovaných činností,
- c) odborné způsobilosti a občanské bezúhonnosti osob navrhovaných pro řízení pobočky,
- d) reálnosti ekonomických kalkulací.

(4) Náležitosti žádosti, jakož i minimální výši poskytnutého kapitálu stanoví Česká národní banka opatřením,³⁾ které vyhlásí ve Sbírce zákonů.

²⁾ Zákon č. 6/1993 Sb., o České národní bance, ve znění zákona č. 60/1993 Sb.

³⁾ § 8 zákona č. 131/1989 Sb., o Sbírce zákonů České republiky.

§ 6

(1) Povolení působit jako banka se uděluje na dobu neurčitou a není převoditelné na jinou osobu.

(2) V povolení působit jako banka může být výkon některých činností uvedených v § 1 odst. 3 vyloučen nebo omezen.

§ 7

Úplný seznam bank a poboček zahraničních bank působících na území České republiky vede Česká národní banka. Seznam je k nahlédnutí v ústředí a pobočkách České národní banky.

§ 7a

(1) Povolení působit jako banka zaniká dnem,

- a) kterým nabývá právní moci rozhodnutí o odnětí povolení působit jako banka,
- b) ke kterému se banka zrušuje,
- c) od kterého podle rozhodnutí valné hromady dosavadní banka nadále nebude vykonávat činnost, ke které je třeba povolení působit jako banka,
- d) výmazu banky z obchodního rejstříku.

(2) Povolení působit jako banka udělené zahraniční bance pro její pobočku zaniká rovněž dnem, ke kterému zahraniční banka ukončí činnost své pobočky na území České republiky, a dále dnem, ke kterému zahraniční banka pozbyla ve státě svého sídla oprávnění působit jako banka.

ČÁST TŘETÍ ORGANIZACE BANKY

§ 8

(1) Banka musí mít statutární orgán¹⁾ a dozorčí radu.

(2) Statutární orgán musí být nejméně tříčlenný a musí být složen z vedoucích zaměstnanců banky.

(3) Člen statutárního orgánu banky nesmí být současně statutárním orgánem nebo členem statutárního orgánu nebo členem dozorčí rady jiné právnické osoby, která je podnikatelem. Zaměstnanec banky nesmí být statutárním orgánem nebo členem statutárního orgánu takové právnické osoby. To neplatí pro členství

- a) člena statutárního orgánu banky ve statutárním orgánu nebo dozorčí radě finanční instituce pod kontrolou banky, právnické osoby oprávněné organizovat poptávku a nabídku cenných papírů a podniku pomocných bankovních služeb (§ 17a odst. 5),
- b) zaměstnance ve statutárním orgánu podniku po-

mocných bankovních služeb nebo pro výkon funkce statutárního orgánu v tomto podniku.

(4) Pravomoci statutárního orgánu a dozorčí rady musí být uvedeny ve stanovách.

(5) Na dozorčí radu banky nesmějí být přenášeny pravomoci, které obchodní zákoník svěřuje představenstvu akciové společnosti.

§ 8a

Členové statutárního orgánu banky, kteří porušili své povinnosti z titulu člena statutárního orgánu banky vyplývající pro ně z právních předpisů nebo stanov, odpovídají společně a nerozdílně za škodu, která vznikne věřitelům banky tím, že v důsledku porušení povinnosti těmito členy statutárního orgánu banka není schopna plnit své splatné závazky.

§ 9

(1) Banka je povinna ve stanovách upravit také

- a) strukturu a organizaci banky,
- b) pravomoc a odpovědnost vedoucích zaměstnanců,
- c) pravomoc a odpovědnost dalších zaměstnanců ústředí a poboček, popřípadě jiných organizačních jednotek banky, oprávněných k provádění bankovních obchodů,
- d) systém vnitřní kontroly.

(2) Ověřené kopie stanov a jejich změn musí být uloženy u České národní banky.

§ 10

Banky a pobočky zahraničních bank se zapisují do obchodního rejstříku a jsou povinny uložit u České národní banky výpis z obchodního rejstříku.

ČÁST ČTVRTÁ PROVOZNÍ POŽADAVKY

§ 11

(1) Banky a pobočky zahraničních bank jsou povinny informovat ve svých provozních prostorách písemnou formou v českém jazyce o podmínkách pro přijímání vkladů, poskytování úvěrů a dalších bankovních obchodů a služeb. Ustanovení § 273 odst. 1 obchodního zákoníku tím není dotčeno.

(2) V informaci o službách, které spočívají v převzetí peněžních prostředků od klienta, musí být výslovně uveden vztah této služby k pojištění vkladů.

(3) Banka je povinna čtvrtletně uveřejňovat údaje o složení akcionářů, o své činnosti a finanční ukazatele v rozsahu a způsobem stanoveným opatřením České národní banky. O své činnosti a finančních ukazatelích

je povinna v rozsahu a způsobem stanoveným opatřením České národní banky informovat i pobočka zahraniční banky.

(4) Banka a pobočka zahraniční banky je povinna vést agendu každé smlouvy uzavírané s klientem takovým způsobem, aby na žádost České národní banky byla bez zbytečného odkladu schopna předložit příslušné doklady v ověřeném překladu do českého jazyka.

§ 11a

(1) Banka, která je oprávněna vydávat hypoteční zástavní listy, je povinna vydat obchodní podmínky pro poskytování hypotečních úvěrů podle zvláštního zákona,^{1a)} v nichž stanoví zejména postup při prodlení dlužníka se splácením úvěrů nebo úroků a případy změn na straně dlužníka, za kterých je banka oprávněna požadovat předčasné splacení úvěru.

(2) Banka si nesmí vymínit předčasné splacení úvěru podle odstavce 1 v případě svého zrušení, následuje-li po něm likvidace banky.

§ 12

(1) Banka je povinna při výkonu své činnosti postupovat obezřetně, zejména provádět obchody způsobem, který nepoškozuje zájmy jejich vkladatelů z hlediska návratnosti jejich vkladů a neohrožuje bezpečnost a stabilitu banky.

(2) Banka nesmí uzavírat smlouvy za nápadně nevýhodných podmínek pro banku, zejména takové, které zavazují banku k hospodářsky neodůvodněnému plnění nebo plnění zjevně neodpovídajícímu poskytované protihodnotě. Smlouvy uzavřené v rozporu s tímto ustanovením jsou neplatné.

(3) Banky jsou povinny zachovávat stanovený poměr kapitálu a rezerv k aktivům, popřípadě závazkům banky (§ 15).

§ 13

Banky jsou povinny zabezpečovat, aby

- a) částka úvěrů poskytnutých jednomu dlužníkovi, popřípadě ekonomicky spjaté skupině dlužníků, nepřekročila stanovené procento z kapitálu a rezerv (§ 15),
- b) celková částka úvěrů poskytnutých 10 největším dlužníkům, popřípadě ekonomicky spjatým skupinám dlužníků, nepřekročila stanovené procento z celkového objemu kapitálu a rezerv banky.

§ 14

Banky jsou povinny udržovat trvale svou platební schopnost v české měně i cizích měnách. Za tím účelem jsou povinny dodržovat stanovená pravidla likvidity

a bezpečného provozu (§ 15); tato pravidla mohou upravovat zejména

- a) minimální výši likvidních prostředků, popřípadě skupiny těchto prostředků, ve vztahu k aktivům nebo ve vztahu k pasívům, popřípadě ke skupině aktiv nebo pasív; této povinnosti lze vyhovět i udržováním stanovené části zdrojů u České národní banky,
- b) omezení a podmínky pro některé druhy úvěrů nebo investic, vkladů, záruk a závazků,
- c) omezení a podmínky směřující ke sladění splatnosti aktiv a pasív banky,
- d) omezení a podmínky pro nezajištěné devizové pozice.

§ 15

Pravidla podle § 12 až 14, jakož i co se rozumí kapitálem, rezervami, aktivy a nezajištěnými devizovými pozicemi a rozsah, v jakém těmito pravidly podléhají pobočky zahraničních bank, stanoví Česká národní banka a vyhláší je jako svá opatření²⁾ ve Sbírce zákonů.

§ 16

(1) Banka je povinna vyžádat si předchozí souhlas České národní banky

- a) k uzavření smlouvy o prodeji podniku nebo jeho části,
- b) k rozhodnutí valné hromady o zrušení banky,
- c) ke sloučení banky se zrušovanou bankou,
- d) ke snížení základního jmění banky, nejedná-li se o snížení základního jmění banky k úhradě ztráty,
- e) k usnesení valné hromady podle § 7a odst. 1 písm. c).

K rozhodnutí o udělení předchozího souhlasu podle písmen b) a c) si Česká národní banka před rozhodnutím vyžádá stanovisko Ministerstva financí. Právní úkony a usnesení valné hromady učiněné bez požadovaného předchozího souhlasu jsou neplatné.

(2) Banka je povinna informovat Českou národní banku

- a) o zamýšlené změně stanov týkající se skutečností, které musí být ve stanovách uvedeny na základě požadavku obchodního zákoníku nebo tohoto zákona,
- b) o návrzích personálních změn ve statutárním orgánu banky a na místech vedoucích zaměstnanců banky,
- c) o záměru otevřít pobočku nebo zastoupení v zahraničí,
- d) o záměru založit právnickou osobu v zahraničí nebo se na ní majetkově podílet.